

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2023-2024

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Lektura łacińskich tekstów retorycznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Latin rhetorical texts
Kierunek studiów	Filologia klasyczna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Konrad F. Zawadzki
---	-----------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium			
ćwiczenia	30	II	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – Ugruntowana wiedza z zakresu fonetyki, fleksji i składni łacińskiej. W2 – Znajomość literatury greckiej i łacińskiej wszystkich epok. W3 – Umiejętność przekładu tekstów łacińskich.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Rozwinięcie umiejętności analizy retorycznej i interpretacji dzieła literackiego oraz jego poprawnego przekładu na przykładzie dialogu Tacyta „De oratoribus”.
C2 – Ukazanie retorycznych walorów tekstu i rozwinięcie umiejętności ich dostrzegania.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student dysponuje ugruntowaną wiedzą dotyczącą fonetyki i fleksji łacińskiej; dysponuje ugruntowaną wiedzą na temat składni łacińskiej; dysponuje wiedzą na temat różnic między łacińskim i polskim systemem składniowym; dysponuje wiadomościami dotyczącymi reguł szyku zdania łacińskiego oraz językowych wyznaczników spójności tekstu; dysponuje bogatym zasobem słownictwa.	K_W01
W_02	Student przedstawia zasady przekładu tekstu łacińskiego na język polski zgodnie z wymogami poprawności językowej obowiązującymi w polszczyźnie	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student pracuje samodzielnie nad tłumaczeniem fragmentu tekstu wyznaczonego przez opiekuna naukowego. Podczas zajęć przedstawia swoją wersję i konsultuje ją z opiniami pozostałych uczestników ćwiczeń. Jest otwarty na sugestie opiekuna naukowego.	K_U03
U_02	Student dysponuje praktyczną znajomością gramatyki i słownictwa języka łacińskiego, która umożliwia mu lekturę oryginalnych tekstów łacińskich.	K_U07
U_03	Student umiejętnie identyfikuje i tworzy łacińskie formy fleksyjne, przeprowadza wnikliwą analizę składniową i retoryczną rozbudowanych zdań łacińskich; dokonuje przekładu tekstu łacińskiego z uwzględnieniem różnic strukturalnych między łaciną a językiem polskim.	K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

„Kiedyś świat był lepszy, a ludzie szlachetniejsi.” Dokładnie takim mottem zdaje się na pierwszy rzut oka kierować Tacyt († 120), pisząc swój dialog „De oratoribus”. Nazywane przez niektórych złotą książeczką (aureus libellus) dziełko szuka przyczyn upadku prawdziwej sztuki retorycznej – tak kwitnącej w czasach Cyncerona i tak porzuconej w czasach cesarza rzymskich. Dlaczego wymowność nagle zniknęła? Gdzie podziła się wolność ducha? Czy mówców z przeszłości należy cenić wyżej niż tych współczesnych? Czy poezja jest lepsza od sztuki wymowności? Dlaczego niegdyś pachnąca świeżością retorycznego popisu „eloquentia” stała się obecnie tak toporna? Oto pytania godne rzymskiego historyka – Tacyta!

„Dialog o mówcach”, napisany w iście cynceroniańskim stylu, stanowi dzieło literacko wielostronne i inspirujące; jest ponadto ważnym źródłem dla zrozumienia podejścia Tacyta do literatury i retoryki oraz jego stosunku do rozwoju państwa rzymskiego w okresie po Auguście. Proponowane zajęcia skupiają się na łacińskiej lekturze dialogu, rozszerzonej o wnikliwą analizę tekstu, obejmującą m.in. studium retoryki rzymskiej, porównawcze spojrzenie na Cyncerona i jego dzieło „De oratore” oraz dyskusję nad pytaniami dotyczącymi historycznego tła tekstu Tacyta i jego literackiej kompozycji.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca z tekstem źródłowym (MS Teams)	Kolokwium przeprowadzone przy pomocy platformy Moodle	Uzupełnione i ocenione kolokwium
W_02	Praca z literaturą uzupełniającą (MS Teams)	Kolokwium przeprowadzone przy pomocy platformy Moodle	Uzupełnione i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02 U_03	Analiza tekstu Dyskusja (z wykorzystaniem platformy MS Teams, funkcjonalność „osobne pokoje”, czat)	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Uzupełnione i ocenione kolokwium Karta oceny pracy w grupie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Stopień przygotowania do zajęć, aktywność podczas zajęć. Cotygodniowe prace domowe zadawane studentom, polegające na przygotowaniu wstępnego tłumaczenia łacińskiego tekstu. Frekwencja (ewentualne nieobecności muszą być usprawiedliwione zwolnieniem lekarskim). Zaliczanie na bieżąco kolokwiów i prac pisemnych.

Ocena niedostateczna (W) - Student nie dysponuje dostateczną wiedzą z zakresu fleksji, składni, leksyki języka łacińskiego i wybranych aspektów literatury starożytnej. (U) - Student nie posiada wystarczającej praktycznej znajomości języka łacińskiego umożliwiającej mu czytanie, analizę i przekład literackich tekstów łacińskich. (K) - Student na zajęciach prezentuje postawę bierną, nie wykazuje zainteresowania poznawaniem, analizą i przekładem tekstów literackich w języku łacińskim.

Ocena dostateczna (W) - Student dysponuje wystarczającą wiedzą z zakresu fleksji, składni, leksyki języka łacińskiego i wybranych aspektów literatury starożytnej. (U) - Student posiada wystarczającą praktyczną znajomość języka łacińskiego, by z niewielką pomocą opiekuna naukowego czytać literackie teksty łacińskie, przeprowadzać ich analizę i dokonywać przekładu na język polski. (K) - Student zachęcony przez opiekuna naukowego bierze udział w dyskusji na temat tekstu, jego analizy i przekładu; wykazuje chęć pogłębiania wiedzy w tej dziedzinie.

Ocena dobra (W) - Student dysponuje ugruntowaną znajomością fleksji, składni, leksyki języka łacińskiego i wybranych aspektów literatury starożytnej. (U) - Student posiada ugruntowaną praktyczną znajomość języka łacińskiego, by samodzielnie czytać literackie teksty łacińskie, przeprowadzać ich analizę i dokonywać przekładu na język polski. (K) - Student chętnie zabiera głos w

dyskusji na temat tekstu, jego analizy i przekładu; wykazuje chęć pogłębiania i systematyzowania wiedzy w tej dziedzinie.

Ocena bardzo dobra (W) - Student dysponuje ugruntowaną i usystematyzowaną wiedzą z zakresu fleksji, składni, leksyki języka łacińskiego i wybranych aspektów literatury starożytnej, podobnie jak wiedzą dotyczącą różnic strukturalnych między łaciną a językiem polskim; dysponuje bogatym zasobem słownictwa i znajomością znaczeń poszczególnych słów w różnych kontekstach. (U) - Student dysponuje biegłą praktyczną znajomością języka łacińskiego, pozwalającą mu na czytanie literackich tekstów łacińskich; dysponuje umiejętnością szczegółowej analizy i dojrzałej interpretacji dzieła; dysponuje umiejętnością sporządzenia przekładu na język polski z uwzględnieniem zasad poprawności językowej. (K) - Student inicjuje merytoryczną dyskusję dotyczącą analizy, interpretacji i przekładu czytanego tekstu; rozumie i realizuje potrzebę porządkowania i pogłębiania wiedzy i umiejętności.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90

VIII. Literatura

Literatura podstawowa:
Tekst: Tacitus, Opera minora, rec. M. Winterbottom & R. M. Ogilvie, Oxford 1975.
Literatura uzupełniająca:
Barwick, K.: Der Dialogus de oratoribus des Tacitus. Motive und Zeit seiner Entstehung. Leipzig 1954.
Bringmann, K., Aufbau und Absicht des taciteischen Dialogus de oratoribus. w: Museum Helveticum 27 (1970) S. 164-178.
Bruno, L., Tacito e la poesia. Critica dell'oratoria e difesa della poesia nel Dialogus de oratoribus, Salerno 1948.
Güngerich, R., Kommentar zum Dialogus des Tacitus, Göttingen 1980.
Hammer, S. Wstęp [w:] Tacyt, Wybór pism (przeł. i opr. S. Hammer), Wrocław: Ossolineum, 1956.
Woodman, A. J. (Ed.), The Cambridge Companion to Tacitus. Cambridge University Press, Cambridge 2009.